

Sporočilo za medije

Nekateri večji imetniki izbranih podrejenih obveznic enotno: izbris je bil neutemeljen, nepravilen in preoster. Predlog Zakona o postopku sodnega varstva imetnikov kvalificiranih obveznosti bank pa ne sledi v celoti zahtevam Ustavnega sodišča Republike Slovenije.

Ljubljana, 19.4.2017: Predstavniki nekaterih večjih imetnikov izbranih kvalificiranih obveznosti bank so danes podrobneje predstavili pripombe in predloge dopolnitev predloga Zakona o postopku sodnega varstva imetnikov kvalificiranih obveznosti bank in poudarili, da predlog zakona še vedno ne odpravlja neustavnosti oz. ne sledi v celoti zahtevam Ustavnega sodišča. Ponovno so opozorili, da je bil izbris podrejenih obveznic neutemeljen, nepravilen in najostrejši v Evropi, nova dejstva in podatki pa to samo potrjujejo. Kljub temu verjamejo, da bo zakonodajalec sledil pripombam strokovne in zainteresirane javnosti ter pripravil tak zakon, ki jim bo omogočil učinkovito sodno varstvo in ustvaril jasne pogoje za določitev vrednosti odškodnin.

Ob izrednem ukrepu prenehanja kvalificiranih obveznosti bank je bilo izbranih za 624 mio EUR podrejenih instrumentov in ves delniški kapital v petih bankah (NLB, NKBM, Abanka, Factor banka in Probanka) v 2013 ter v eni banki v letu 2014 (Banka Celje), skupaj torej skoraj 2 milijardi EUR po knjigovodski vrednosti.

Predsednik uprave družbe Sava Re Jošt Dolničar je uvodoma spomnil, da so bile številne evropske države primorane sanirati poslovanje bančnega sektorja, **a je to le v Sloveniji, z izbrisom imetnikov kvalificiranih obveznosti (kar vključuje podrejene obveznice in delnice bank), potekalo na najostrejši način.** V postopkih zaščite pravnih interesov, ki potekajo že četrto leto, so gospodarske družbe naleteli na številne sistemske in vsebinske nedorečenosti, ki pa jih tudi sedanji predlog zakona v celoti ne odpravlja. Še več, še vedno niso pojasnjeni argumenti, ki bi zavrgli teze, da odločitev Banke Slovenije o izbrisu ni izhajala iz strokovne in pravno priznane metodologije, temelječe na mednarodnih standardnih. Nasprotno, do sedaj dostopna dejstva in podatki ponovno nakazujejo, da so bili izredni ukrepi izbrisa dejansko vsebinsko neupravičeni.

Glavni izvršni direktor in član upravnega odbora KD Group Aljoša Tomaž je dodal, da je bila sanacija bank v Sloveniji izvedena po bistveno strožjih pogojih kot v katerikoli članici Evropske unije, predvsem **ob strožjih predpostavkah neugodnih makroekonomskih scenarijev, kot so bili uporabljeni v drugih evropskih državah in ki so se kasneje tudi izkazali za nerealne.** To med drugim kaže primer Gorenjske banke, ki ni bila predmet izrednih ukrepov, in kjer se je po prvotno ugotovljenem primanjkljaju 328 mio EUR v letu 2015 izvedla dokapitalizacija zgolj v višini 13 mio EUR. Izpostavil je tudi primer NKBM, kjer si je kupec od nakupa dalje že izplačal 46,8 mio EUR dividend ter že izkazal 437 mio EUR dobička. Izstopajo pa tudi razlike med dejansko realizirano ceno in prenosno vrednostjo pri prodajah nekaterih terjatev, v času izrednih ukrepov prenesenih na DUTB. Ob navedenem je opozoril tudi na nadzorovano likvidacijo Factor banke in Probanke, ki sta bili ob izrečenem ukrepu formalno solventni in nista opazno odstopali od testiranih bank.

Partnerka in odvetnica odvetniške pisarne Šelih & partnerji Helena Butolen je izpostavila, da **predlog Zakona o postopku sodnega varstva imetnikov kvalificiranih obveznosti bank ne sledi v celoti zahtevam Ustavnega sodišča Republike Slovenije, saj, med drugim, ne omogoča dostopa do**

dokumentacije; preudicira, da bi bili brez izrednih ukrepov nad vsemi šestimi bankami izvedeni ali stečaj ali likvidacija ter ne ureja plačila stroškov postopka. Odvetnica posebej poudarja nujnost spremembe določb predloga zakona, ki urejajo dostop do dokumentacije. Sedanji predlog zakona namreč oškodovancem omogoča le zelo omejen dostop do podatkov, saj predvideva zelo majhno število dokumentov, ki jih je Banka Slovenije dolžna razkriti. Takšna ureditev je v nasprotju z navodili Ustavnega sodišča Republike Slovenije ter ohranja protiustavno procesno nesorazmerje med tožniki in Banko Slovenije v odškodninskem sporu. Zato so resornemu ministrstvu med drugim predlagali večstopenjski model dostopa do dokumentov, delno v segmentu javne objave in delno kot vzpostavitev t.i. podatkovne sobe, v kateri bi bili oškodovancem na voljo vsi relevantni podatki, ki jih je Banka Slovenije upoštevala pri izbrisu. Odvetnica poudarja: »S tem, da se podatki razkrivajo samo po koščkih, ob tehtanju interesov za in proti razkritju posameznega dokumenta, in to šele po tem, ko je odškodninski postopek že v teku, nismo naredili ničesar. Prav za takšno situacijo je namreč Ustavno sodišče Republike Slovenije ugotovilo, da povzroča ustavno neskladen položaj bančnih vlagateljev, ki ga mora novi zakon odpraviti.«

Pooblaščenka nekaterih večjih imetnikov pozdravlja rešitev t.i. odbora strokovnjakov, pri katerem naj si sodišče prizadeva, da je najmanj polovica njegovih članov iz tujine, saj gre za zelo kompleksno in strokovno zahtevno tematiko. Hkrati pa opozarja na pomisleke v zvezi s tem, da bi bili člani odbora strokovnjakov predstavniki Evropske komisije, Evropske centralne banke in Evropskega bančnega organa, saj so ravno te institucije sodelovale pri določanju kriterijev, na podlagi katerih so bili izvedeni izredni ukrepi izbrisa. »Ne pozabimo, da so bili predstavniki Evropske komisije in ECB tudi člani Usmerjevalnega odbora, ki pa je s svojim delovanjem bistveno vplival na sprejemanje odločitev o izrednih ukrepih. Konflikt interesov je torej očiten,« še dodaja.

Kot eno izmed ključnih zadev pa je odvetnica opozorila še na roke za vložitev tožb, saj ocenjuje, da je trenutni predlog šestmesečnega roka za vložitev tožb absolutno prekratek. Poudarila je, da ni nikomur v interesu, da se postopki podaljšujejo dlje, kot je potrebno, vendar pa mora biti rok dovolj dolg, da bo oškodovancem omogočil kakovostno pripravo tožb in učinkovito sodno varstvo. Tako predlagatelju predlagajo 12 mesečni rok za sestavo in vložitev tožbe.

Kljub navedenim pomanjkljivostim trenutnega predloga zakona predstavniki nekaterih večjih imetnikov izbrisanih podrejenih obveznic in delnic bank (Sava Re, Zavarovalnica Sava, Adriatic Slovenica, Prva, Skupina Prva, Sava pokojninska družba, KBM Infond, Hranilnica LON, KD Skladi (kot posledica pripojitve podsklada Ilirika Modra kombinacija fleksibilni) in Fondi SIlloveno – Kosovar i Pensione) verjamejo, da bo zakonodajalec sledil pripombam strokovne in zainteresirane javnosti in pripravil zakon, ki bo oškodovancem omogočil učinkovito sodno varstvo, ustvaril jasne pogoje za določitev vrednosti odškodnin, temelječe na pravih vsebinskih izhodiščih in dostopnih podatkih in ki bo s transparentnimi postopki omogočil sanacijo nastale škode tako pravnim kot fizičnim osebam.

Več informacij:

Melita Joželj

Melita.jozelj@stratkom.si